

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEIT VAN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE IN 2017 IN DE GEMEENTE

Nederweert

Plaats : Nederweert
Gemeentenummer : 0946
Onderzoeksnummer : 292866
Datum onderzoek : 20 april 2017
Datum vaststelling : 16 mei 2017

INHOUDSOPGAVE

	VOORWOORD	5
1	INLEIDING	7
2	VVE IN DE GEMEENTE NEDERWEERT	9
3	CONCLUSIES.	15

VOORWOORD

In de periode 2007-2012 heeft de Inspectie van het Onderwijs een landelijke bestandsopname uitgevoerd naar de kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie (vve). Daarna is het signaalgestuurde toezicht op vve in werking getreden.

Het signaalgestuurde toezicht vve begon eind 2013 met het versturen van digitale vragenlijsten naar de 315 gemeenten. Voor de 37 grote gemeenten is er tot en met 2015 een apart monitortraject. Na de monitor zijn we ook in deze gemeenten gestart met het signaalgestuurd toezicht.

Op basis van een analyse van de digitale vragenlijsten is besloten om in gemeenten waar risico's ten aanzien van de uitvoering van de wettelijke vve-verplichtingen lijken te bestaan, een onderzoek uit te voeren. Het onderzoek is uitgevoerd in 2017. Dit rapport beschrijft in hoeverre de gemeente Nederweert in 2016 voldoet aan de eisen ten aanzien van vve en welke veranderingen hebben plaatsgevonden ten opzichte van de bestandsopname.

De hoofdinspecteur primair onderwijs en speciaal onderwijs,
dr. A. Jonk

1 INLEIDING

Dit rapport is het verslag van een onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs naar het gemeentelijke beleid ten aanzien van voor- en vroegschoolse educatie (vve) in de gemeente Nederweert in 2016.

De aanleiding van het onderzoek is het mogelijk bestaan van risico's ten aanzien van het voldoen aan wettelijke eisen ten aanzien van voor- en vroegschoolse educatie in deze gemeente.

De basis van het onderzoek is een digitale vragenlijst die de gemeente heeft ingevuld. Wij hebben deze vragenlijst geverifieerd aan de hand van de aangeleverde documenten en de toelichting daarop in een gesprek met betrokkenen van de gemeente. Vervolgens hebben wij de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de veranderingen ten opzichte van de bestandsopname in beeld gebracht.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Analyse van de beantwoorde digitale vragenlijst in relatie tot de bevindingen tijdens de bestandsopname.
- Analyse van aanvullend opgevraagde informatie in relevante beleidsdocumenten van de gemeente.
- Intern overleg met het team Kinderopvang over GGD-toezicht in de gemeente.
- Een gesprek met de betrokken beleidsambtenaar over het vve-beleid van de gemeente.
- Beoordeling van vve-beleid van de gemeente Nederweert.

Toezichtkader

Als basis voor de beoordeling gelden de beoordelingscriteria toezichtkader voor- en vroegschoolse educatie voor gemeenten, zoals die te vinden zijn op: www.onderwijsinspectie.nl > onderwijssectoren > voor- en vroegschoolse educatie.

Opbouw rapport

Hoofdstuk 2 geeft een beeld van het vve-beleid op gemeentelijk niveau. Daar wordt ingegaan op de ontwikkeling van de gemeente sinds de bestandsopname (paragraaf 2.1) en op de door de gemeente aangeleverde vve-documenten

(paragraaf 2.2). Tenslotte geven wij in dit hoofdstuk een oordeel over het gemeentelijke vve-beleid (paragraaf 2.3). Hoofdstuk 3 bevat de conclusies over het vve-beleid in de gemeente Nederweert.

2 VVE IN DE GEMEENTE NEDERWEERT

De gemeente Nederweert heeft een digitale vragenlijst ingevuld. Op basis van de antwoorden hebben wij mogelijke risico's gesignaleerd ten aanzien van het voldoen aan wettelijke eisen betreffende voor- en vroegschoolse educatie.

De digitale vragenlijst levert informatie over:

- wel of geen afspraken van de gemeente met de schoolbesturen en de houders over de doelgroepdefinitie, toeleiding, doorgaande lijn en resultaatafspraken;
- het bereik;
- de veranderingen bij de aspecten ouderbeleid, integraal vve-programma, externe zorg en interne kwaliteitszorg;

De beoordeling van het gemeentelijke beleid is gebaseerd op de digitale vragenlijst, opgevraagde gemeentelijke beleidsdocumenten, eventuele aanvullende informatie en het gesprek met de gemeente (zie paragraaf 2.3).

Bij de beoordeling wordt gewerkt met een vierpuntsschaal:

1. *Staat in de kinderschoenen: verbeteringen zijn dringend nodig*
Deze kwalificatie geeft aan dat echt iets verbeterd dient te worden.
2. *Enigszins ontwikkeld: verbeteringen zijn nodig*
Deze kwalificatie geeft aan dat het wenselijk is dat iets verbeterd wordt.
3. *Voldoende*
4. *Goed ontwikkeld: een voorbeeld voor anderen*
Deze kwalificatie geeft aan dat dit aspect in orde is, en wel op een zodanige manier dat anderen hiervan kunnen leren.

2.1 Ontwikkeling van vve in de gemeente Nederweert sinds de bestandsopname

In de bestandsopname in 2012 is vastgesteld dat het gemeentelijk beleid op veel van de onderzochte aspecten nog ontwikkeld moest worden. De inspectie was wel positief over het beleid op het gebied van de doelgroepbepaling en de net opgestarte vve-coördinatie.

Er waren meerdere te clusteren verbeterpunten. Op de eerste plaats het vergroten van het bereik en dan met name in de vve-tijd en de toeleiding bij non-bereik. Op de tweede plaats het opstellen van ouderbeleid. Op de derde plaats het ontbreken van beleid over het te hanteren kind- of volgsysteem, de doorgaande lijn en de externe zorg. Op de vierde plaats de kwaliteitszorg. Daarnaast is er een afspraak gemaakt over het formuleren van de te behalen resultaten van vve vóór 1 augustus 2013. De gemeente heeft begin september

2013 aan deze afspraak voldaan.

In 2013 heeft de gemeente, in overleg met betrokkenen, het onderwijsachterstandenbeleid 2013-2014 geformuleerd. Een concept-versie van het beleid is besproken met de inspectie. Daarna is de gemeente van start gegaan om dit beleid te implementeren. Het gebruiken van gecertificeerde vve-programma's, de harmonisatie peuterspeelzalen en kinderopvang en de scholing van pedagogisch medewerkers waren hierin belangrijke trajecten.

De gemeente Nederweert is een kleine gemeente met bijna zeventienduizend inwoners die in zes kernen wonen. In vijf kernen wordt voor- en vroegschoolse educatie aangeboden. Dit is in de afgelopen jaren niet veranderd. Wel kiest de gemeente er, in samenspraak met de GGD, voor om in één van de kernen te stoppen met het officiële vve-aanbod. Dit omdat te weinig peuters de opvang bezoeken om een aanbod van tenminste tien uur of drie dagdelen te verzorgen. Op twee dagdelen wordt wel een aanbod gerealiseerd dat voldoet aan de andere vve-eisen; ook zal de GGD hierop blijven toezien.

2.2 Lijst met de vve-documenten die de gemeente Nederweert heeft aangeleverd

- Beleidsplan OAB Nederweert
- Subsidieregeling peuterprogramma Nederweert

2.3 Het gemeentelijk vve-beleid

In deze paragraaf geven wij onze bevindingen weer over het gemeentelijke vve-beleid. Per domein is beschreven op welke punten wij het gemeentelijk beleid en uitvoering als voldoende ('3') beoordelen, waar nog verbeterpunten worden gezien, zowel zonder ('2') als met ('1') afspraken en op welke punten wij de gemeente als een voorbeeld voor anderen zien ('4').

Wij baseren onze bevindingen op de uitkomsten van de verificatie van de digitale vragenlijst door middel van documentenanalyse en gesprekken met vertegenwoordigers van de gemeente. Waar de bevindingen van de inspectie afwijken van het beeld uit de digitale vragenlijst van de gemeente wordt dit vermeld en onderbouwd.

HET GEMEENTELIJK VVE-BELEID		1	2	3	4
1A1	Definitie doelgroepkind			•	

HET GEMEENTELIJK VVE-BELEID		1	2	3	4
1A2	Bereik			•	
1A3	Toeleiding			•	
1A4	Ouders			•	
1A5	Integraal vve-programma			•	
1A6	Externe zorg			•	
1A7	Interne kwaliteitszorg van de voor- en vroegscholen		•		
1A8	Doorgaande lijn			•	
1A9	Resultaten			•	
1B	Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau			•	
1C	Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau		•		

DE VVE-CONDITIES		1	2	3	4
2A	GGD-rapport			•	
2B	Gemeentelijk subsidiekader			•	

De inspectie publiceert jaarlijks ook een oordeel over het toezicht dat door de gemeenten op de kinderopvang en peuterspeelzalen wordt uitgevoerd. Voor meer informatie hierover zie www.onderwijsinspectie.nl > onderwijssectoren > Kinderopvang.

Toelichting:

'1' Verbeterpunten met een afspraak

Er zijn geen verbeterpunten met een afspraak.

'2' Verbeterpunten

De gemeente heeft haar beleid gericht op de invulling van de interne kwaliteitszorg van de voor- en vroegscholen geformuleerd. Ook zijn enkele specifieke doelen aangegeven. In de daadwerkelijke uitvoering heeft op dit onderdeel echter nog nauwelijks sturing vanuit de gemeente plaatsgevonden. Ook is nog onduidelijk op welke wijze de vve-instellingen hierover verantwoording afleggen aan de gemeente.

Een tweede verbeterpunt betreft de systematische evaluatie en verbetering van vve. Het onderwijsachterstandenbeleid is in 2013 geformuleerd en bevat per onderwerp doelen. In de daarop volgende jaren is er gewerkt aan de invoering en verbetering van vve. Een voorbeeld hiervan is de deskundigheidsbevordering

van de pedagogisch medewerkers. De evaluatie van de in het beleidsplan genoemde doelen is echter nog niet systematisch opgepakt. Veel lopende zaken worden besproken in de vve-werkgroep, maar de gemeente heeft nog onvoldoende zicht op ze haar doelen, zoals bijvoorbeeld rondom het ouderbeleid, bereikt.

'3' Voldoende

Het vve-beleid van de gemeente Nederweert staat beschreven in het Beleidsplan onderwijsachterstanden. De gemeente hanteert een brede doelgroepdefinitie; 'peuters die risico lopen op een taalachterstand' komen in aanmerking voor een vve-indicatie. De gemeente realiseert ook voldoende vve-plekken. Dit omdat er geen plafond is aan de subsidieregeling en daardoor alle peuters met een indicatie geplaatst kunnen worden. De gemeente weet ook hoeveel geïndiceerde peuters gebruik maken van een vve-kindplaats; in 2015 en 2016 waren dat er respectievelijk 24 en 17. De onderliggende gegevens hiervan en het bereik van alle peuters worden nu opnieuw in kaart gebracht. De afspraken rondom het toeleidingstraject zijn duidelijk vastgelegd en hierover zijn afspraken gemaakt met alle betrokkenen. De gemeente heeft tevens zicht op het aantal doelgroepeuters dat niet deelneemt en de aard van het non-bereik.

Het beleid om ouders te betrekken is helder. Het gaat dan om actieve betrokkenheid van ouders, activiteiten op gemeentelijk niveau en activiteiten op locatieniveau. In de VVE-werkgroep en de Lokale Educatieve Agenda (LEA) wordt de ouderbetrokkenheid verder uitgewerkt en geconcretiseerd. Het gemeentelijk beleid voorziet ook in afspraken over het gebruik van een integraal vve-programma en een observatiesysteem voor het volgen van de brede ontwikkeling van peuters. De locaties maken ook gebruik van goedgekeurde vve-programma's. Onduidelijk is nog of de locaties het observatiesysteem voor alle peuters inzetten of alléén voor geïndiceerde peuters.

Ook de externe zorgstructuur is belegd. Elke voor- en vroegschool heeft een eigen contactpersoon bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). De gemeente kiest bewust voor laagdrempeligheid voor zowel voor- en vroegscholen als ouders. Om die reden zijn de contactpersonen van het CJG ook regelmatig op de locaties aanwezig. Vanuit het CJG kan, indien nodig, doorverwezen worden naar externe zorginstanties. Ook de basis van de doorgaande lijn is in voldoende mate geborgd; er zijn goede afspraken gemaakt over de warme overdracht tussen de voorscholen en de basisscholen.

De gemeente heeft in 2013 samen met de betrokkenen resultaatafspraken geformuleerd. Deze afspraken gaan uit van een nulmeting bij de start op de

voorschool en een eindmeting eind groep 2. Het heeft enkele jaren geduurd voordat alle locaties aan deze voorwaarden voldeden. Eind van dit schooljaar zijn voor het eerst resultaatgegevens van de vve-geïndiceerde peuters beschikbaar, waarbij zowel een nul- als eindmeting is afgenomen. De gemeente maakt nu afspraken met de betrokkenen over het aanleveren van de gegevens en de wijze waarop de evaluatie gaat plaatsvinden.

De gemeente beschikt over een duidelijke subsidiekader en coördineert de uitvoering van vve. In de vve-werkgroep zijn alle betrokkenen vertegenwoordigt. Recent is afgesproken dat ook een vertegenwoordiger van het CJG deelneemt aan de vve-werkgroep. Ook heeft de gemeente met de GGD afgesproken dat zij de basiskwaliteit van de voorscholen beoordelen. Van alle vve-locaties zijn recente rapporten beschikbaar. In overleg met de afdeling Kinderopvang van de Inspectie van het Onderwijs draagt de gemeente er zorg voor dat ook het toezicht en de handhaving van alle opvanglocaties voldoet aan de wettelijke verplichtingen.

'4' Voorbeeld voor anderen

Er zijn geen punten beoordeeld als voorbeeld voor anderen.

3 CONCLUSIES

De inspectie heeft op het niveau van de gemeente het beleid voor de voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente Nederweert beoordeeld. Dit vanwege mogelijke risico's ten aanzien van de uitvoering van wettelijke eisen betreffende voor- en vroegschoolse educatie.

Conclusies gemeentelijk vve-beleid

Het gemeentelijk vve-beleid heeft zich sinds de bestandopname positief ontwikkeld. Uit dit onderzoek blijkt dat er nog twee verbeterpunten zijn, namelijk de interne kwaliteitszorg van voor- en vroegscholen (1a7) en de systematische evaluatie en verbetering van vve (1c). Wel liggen er nog kansen voor de gemeente om de gerichtheid van het vve-beleid in de volle breedte te vergroten.

De in de vragenlijst geconstateerde risico's betreffen geen feitelijke tekortkomingen. De toelichting vanuit de gemeente op de antwoorden en de vervolgstappen in het vve-beleid maken dit duidelijk.

